

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENAT

Lege privind organizarea și funcționarea institutelor de teorie politică și educație democratică

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Art. 1 Partidele politice cu reprezentare parlamentară pot înființa în afara structurilor lor statutare, în condițiile prezentei legi, institute de studii și cercetări, numite în continuare “institute de teorie politică”, menite să contribuie la susținerea procesului de profesionalizare a vieții politice românești și de consolidare a legăturilor dintre partidele politice și societatea civilă, la dezvoltarea cercetării în domeniul social-politic, la educarea cetățenilor în spiritul democrației, la sprijinirea tinerilor (studenți, cercetători, militanți politici, membri ai unor organizații neguvernamentale etc.) în studiul și promovarea valorilor democrației.

Partidele politice menționate la paragraful precedent pot înființa în condițiile prezentei legi câte un singur institut de teorie politică fiecare. În cazul în care partidul în cauză își pierde calitatea de partid parlamentar după înființarea Institutului respectiv, acesta își va putea continua activitatea beneficiind de toate prevederile prezentei legi cu excepția celor vizând subvențiile de la bugetul de stat.

Art. 2 Institutele de teorie politică au personalitate juridică proprie și nu înregistrează ori distribuie profit. Ele nu datorează impozite statului.

Art. 3 Institutele de teorie politică sunt, din punct de vedere profesional, autonome în raport cu partidele care le-au înființat. Ele nu desfășoară activități de organizare sau propagandă politică.

Art. 4 Institutele de teorie politică au de la înființare statutul de fundație de utilitate publică, beneficiind de toate drepturile prevăzute de lege pentru acestea, completate cu drepturile care rezultă din dispozițiile prezentei legi.

Art. 5 Obiectul de activitate al institutelor de teorie politică constă în: i) realizarea de cercetări în domeniul teoriei sociale și politice; ii) elaborarea de programe doctrinare și de planificare politică; iii) elaborarea de studii asupra guvernării; iv) elaborarea de programe și furnizarea de consultații pentru susținerea actului de guvernare, v) proiectarea și organizarea de programe speciale de studiu, adresate militanților, membrilor și simpatizanților partidelor politice, ca și personalului salariat al acestora, precum și celor care aspiră să desfășoare activități cu caracter public, inclusiv să candideze pentru funcții politice eligibile sau acordate prin desemnare, în instituțiile statului; vi) desfășurarea de activități publicistice și editoriale legate de profilul competențelor acordate prin prezenta lege; vii) dezvoltarea de contacte și organizarea de relații de cooperare cu instituții de același profil din țară și din străinătate, cu personalități ale vieții publice interne și internaționale și cu organizații ale societății civile.

Art. 6 Institutele de teorie politică pot organiza programele de studiu prevăzute la art. 5 v. numai în condițiile în care modulele de curs sunt diferite față de cele oferite în mod normal de instituțiile de învățământ aflate sub incidența legislației care reglementează formele de educație permanentă din sistemul național de învățământ și numai dacă ele au ca scop exclusiv pregătirea militanților de partid sau ai societății civile pentru desfășurarea unei activități publice sau îndeplinirea unor misiuni care nu reclamă o anumită profesie. În consecință, diplomele eliberate la absolvirea unor asemenea cursuri nu pot fi temei pentru obținerea unor drepturi stabilite prin lege și nu vor fi recunoscute de stat.

Institutele de teorie politică pot organiza și cursuri academice postuniversitare sau stagii de masterat în domenii specifice lor, cu aprobarea Guvernului României la propunerea Ministerului Educației și Cercetării, în măsura în care sunt respectate condițiile de drept comun cerute pentru autorizarea unor asemenea forme de învățământ. În cazul obținerii unei asemenea aprobări diplomele de absolvire vor avea o valoare juridică egală cu diplomele similare eliberate de instituțiile din sistemul național de învățământ.

Art. 7 Activitatea institutelor de teorie politică se bazează pe principiile legalității și al transparenței, ea trebuind să fie orientată către servirea interesului public general prin contribuția adusă la profesionalizarea și democratizarea dezbaterii politice din România, la modernizarea și creșterea coeziunii societății românești, la racordarea gândirii și practicii politice românești la discursul politic și procesul de reflecție ideologică contemporane, din Europa și din spațiul euro-atlantic.

Institutelor de teorie politică le sunt interzise orice activități care ar tinde, în plan teoretic sau practic, către limitarea libertăților democratice și a pluralismului politic, către promovarea oricăror forme de intoleranță, naționalism șovin, xenofobie, rasism sau antisemitism, precum și a discriminărilor negative pe indiferent ce criteriu.

Art. 8 Înființarea institutelor de teorie politică se face prin hotărâre judecătorească pronunțată de Curtea de Apel din București la cererea unui partid politic interesat. Instanța sesizată va lua hotărârea pe baza verificării conformității existente între dosarul prezentat de petenți și condițiile legale ale creerii institutelor de teorie politică. În acest sens prezenta lege se completează cu dispozițiile pertinente ale legislației în vigoare privind înființarea fundațiilor care nu sunt contrare literei sau spiritului său.

Hotărârea primei instanțe se poate ataca cu apel și recurs, după caz, de către orice persoană care probează un interes legitim în acest sens.

Art. 9 În vederea constituirii Institutelor de teorie politică, partidele interesate vor redacta Statutul acestora ținând seama de prevederile legale pertinente, precum și de obiectivele specifice în fiecare caz.

Art. 10 Institutele de teorie politică sunt conduse de un Colegiu având competențe generale și de un Consiliu științific având competențe în planificarea și supervizarea activității științifice.

Colegiul institutului este format din Președintele Consiliului Științific, Directorul coordonator, Directorul executiv, Secretarul științific și Secretarul general al institutului. Din Colegiu mai pot face parte și adjuncții Directorului executiv, precum și șeful departamentului financiar-contabil. Directorul coordonator este președinte al Colegiului și, împreună cu Directorul executiv, este ordonanțator principal de credite.

Directorul coordonator și Directorul executiv se numesc de către instanța operativă de conducere colectivă a partidului care a înființat Institutul de teorie politică în cauză.

Membrii Consiliului științific se numesc pe baza propunerilor Directorului coordonator, de către instanța operativă de conducere colectivă a partidului care a înființat Institutul de teorie politică în cauză.

Președintele și, după caz, vicepreședinții Consiliului Științific sunt aleși de către membrii acestuia și dintre ei, la propunerea Directorului coordonator. Directorul coordonator este din oficiu, vicepreședinte sau, după caz, prim vicepreședinte al Consiliului științific.

Ceilalți membri ai Colegiului se numesc de către Directorul coordonator.

Art. 11 Consiliul științific aprobă programul de activitate anual, la propunerea Secretarului științific avizată de către Directorul coordonator și analizează semestrial îndeplinirea acestuia, precum și nevoile eventuale de amendare. Analiza se face pe baza unui Raport prezentat de Secretarul științific, cu avizul Directorului coordonator.

Secretarul științific răspunde de urmărirea curentă a îndeplinirii programului de activitate anual.

Secretarul general răspunde de crearea cadrului financiar-logistic pentru îndeplinirea programului de activitate anual.

Art. 12 Colegiul Institutului de teorie politică se întrunește trimestrial sau ori de câte ori este nevoie, la convocarea și sub președinția Directorului coordonator, spre a stabili toate măsurile care se impun pentru atingerea obiectivelor în considerația cărora Institutul a fost creat. El poate îndeplini și funcțiile Consiliului științific pe perioada dintre sesiunile acestuia.

Între ședințele Colegiului funcțiile acestuia ca și urmărirea modului în care se îndeplinesc hotărârile sale, cad în competența Directorului coordonator. Acesta este cel mai înalt reprezentant al Institutului în relațiile cu interlocutorii din țară și străinătate, asigurând, totodată, legătura permanentă între Institut și partidul care l-a înființat.

Directorul executiv asigură gestiunea curentă a tuturor problemelor organizatorice legate de buna activitate a Institutului, precum și reprezentarea curentă a acestuia în relațiile cu salariații și cu partenerii externi.

Art. 13 Directorul coordonator al Institutului de teorie politică participă de drept la întrunirile tuturor instanțelor de conducere colectivă ale partidului pe lângă care Institutul funcționează. El are statutul de invitat permanent cu dreptul de a lua cuvântul dar fără vot deliberativ.

Art. 14 După înregistrarea oficială a Institutului de teorie politică, prin grija Directorului executiv se vor întocmi un Regulament de ordine interioară, o organigramă și un stat de funcțiuni, precum și fișe ale principalelor posturi de execuție.

În întocmirea acestora se va avea în vedere stabilirea unui sistem de funcții și de salarizare similar cu cele existente, după caz, în instituțiile de cercetare academică, de învățământ și de presă/editură din România. În cazul în care, în

anumite funcții vor fi încadrați foști demnitari, cu scopul de a utiliza experiența lor specifică pentru susținerea actului de guvernare sau construirea unor alternative guvernamentale, salarizarea lor va putea fi la nivelul celei avute în demnitatea din care au venit.

Documentele arătate la paragraful întâi al prezentului articol vor fi supuse aprobării Colegiului.

Art. 15 Institutele de teorie politică vor putea, în limitele fondurilor de care dispun, încheia contracte de colaborare pentru realizarea unor lucrări sau proiecte concrete din planul lor de activitate.

Art. 16 Anual, la propunerea Directorului executiv însușită de Directorul coordonator și avizată de instanța operativă de conducere a partidului care a înființat Institutul, Colegiul Institutului aprobă un buget propriu.

La sfârșitul fiecărui exercițiu bugetar Directorul coordonator are obligația de a solicita unei instituții de specialitate de prim rang, realizarea unei verificări contabile asupra modului în care a fost asigurată gestiunea bugetară. Raportul rezultat din această verificare se transmite, spre aprobare, Colegiului și spre informare, partidului care a înființat Institutul și Curții de Conturi.

Art. 17 Finanțarea Institutelor de teorie politică înființate potrivit prezentei legi se asigură prin :

- a) transferul de către partidele care le-au înființat a unor sume din bugetele proprii egale cu minimum 50% din valoarea însumată a cotizațiilor plătite de parlamentarii, miniștrii și alți demnitari, președinții consiliilor locale și primarilor partidelor respective, dar nu mai puțin de 15% din alocația anuală de care partidele în cauză beneficiază de la bugetul de stat ;
- b) prelevarea, prin intermediul Secretariatului General al Guvernului, respectiv Consiliului Național pentru Institutele de Teorie Politică, a unei subvenții alocate prin legea bugetului de stat, pentru susținerea Institutelor de teorie politică; includerea în bugetul de stat a unor sume rezonabile destinate unor asemenea subvenții este obligatorie;
- c) sponsorizări și donații obținute de la agenții economici sau orice alte persoane care potrivit legislației pertinente pot face acest lucru, în condițiile și cu facilitățile prevăzute de amintita legislație;
- d) fonduri aferente gestionării unor programe, interne sau internaționale, destinate promovării valorilor culturii și civilizației europene, ale democrației pluraliste, statului de drept și drepturilor omului ;

- e) fonduri asigurate prin programele de asistență nerambursabilă provenite din țară sau străinătate ;
- f) venituri proprii realizate prin preluarea și executarea unor proiecte sau servicii de profil, pe bază de contracte încheiate cu beneficiari din țară și din străinătate ; aceste venituri sunt scutite de orice taxe sau impozite ;
- g) alte surse, conform legislației în vigoare.

Art. 18 În scopul susținerii activității Institutelor de teorie politică, precum și al orientării lor în direcția servirii interesului general al societății românești, se crează, în cadrul Scretariatului General al Guvernului României, fără suplimentare de posturi sau de cheltuieli bugetare, Consiliul Național pentru Institutele de Teorie Politică. Funcția Consiliului Național va fi aceea de a distribui, pe baza analizei proiectelor de buget adoptate de respectivele Institute și avizate de conducerea partidelor care le-au înființat, sumele de la bugetul de stat alocate pentru subvenționarea lor. De asemenea Consiliul Național va verifica și ratifica exercițiul bugetar al Institutelor care au beneficiat de subvenții de stat.

În vederea îndeplinirii funcției sale, ținând seama de propunerile Institutelor de teorie politică, Consiliul Național va fundamenta și, pe baza acestei fundamentări, va primi prin legea bugetului de stat o sumă destinată subvenționării respectivelor institute. Această sumă nu va putea fi mai mică de 25% din totalul alocațiilor bugetare destinate finanțării partidelor politice.

Suma astfel constituită va fi distribuită de către Consiliul Național între Institutele de teorie politică solicitante, avându-se în vedere programele pe care acestea doresc să le realizeze, consistența lor, ca și relevanța și utilitatea pentru interesul general, și respectându-se principiile echității, echilibrului și al sprijinului nediscriminatoriu ce se cere acordat unor instituții îndeplinind misiuni similare în beneficiu public.

Consiliul Național va propune factorilor în drept soluții pentru implicarea Institutelor prevăzute de prezenta lege, în realizarea unor proiecte de interes public, precum și în programe de asistență internă sau internațională.

Art. 19 Alocațiile bugetare prevăzute la Art. 16 lit. b se pot acorda prin legea bugetului de stat, ca subvenții de bază pe anul bugetar respectiv, precum și ca subvenții pentru proiecte specifice.

Atât subvențiile de bază, cât și subvențiile pentru proiecte se acordă pentru acoperirea cheltuielilor prezentate de Institutul de teorie politică solicitant. Aceste cheltuieli vor fi menționate într-un plan detaliat înaintat de institutul care solicită subvenția, plan care va cuprinde activitățile ce vor fi finanțate din

alocația bugetară respectivă în anul pentru care se cere acordarea subvenției. Metodologia pentru întocmirea planului amintit va fi stabilită de Consiliul Național pentru Institutele de teorie politică.

Subvenția se solicită printr-o cerere prezentată Consiliului Național pentru Institutele de teorie politică împreună cu planul menționat la paragraful precedent. Consiliul Național poate solicita prezentarea unor documente ca dovezi în sprijinul declarațiilor făcute în cerere.

Art. 20 Subvenția de bază se varsă lunar, în rate egale, în contul fiecărui institut, a cărui cerere în acest sens, referitoare la anul bugetar respectiv, a fost acceptată.

Subvenția pe proiect se varsă în funcție de necesitățile de realizare a proiectului, astfel cum acesta a fost prezentat și acceptat.

Suma totală, alcătuită din subvențiile de bază și din subvențiile pentru proiecte, alocată anual unui institut de teorie politică nu poate fi mai mare de 66% din bugetul total al acestuia.

Art. 21 Subvenția se acordă printr-un act administrativ al Consiliului Național pentru Institutele de teorie politică. Pot fi finanțate prin subvenții de stat doar cheltuieli și proiecte care servesc scopurilor menționate la art. 1 și 5 sau care sunt în legătură directă cu acele scopuri și principii. De asemenea, nu pot fi acordate subvenții unor Institute care promovează orice formă de intoleranță, naționalism șovin, xenofobie, rasism, antisemitism sau discriminare, sau care tind spre limitarea libertăților democratice, a pluralismului politic, a principiilor statului de drept, a suveranității, a integrității sau a independenței României.

Nu pot fi acordate subvenții de stat nici Institutelor de teorie politică în a căror conducere se găsesc persoane care au fost condamnate pentru una sau mai multe din următoarele infracțiuni: gestiune frauduloasă, abuz de încredere, fals, uz de fals, înșelăciune, delapidare, mărturie mincinoasă, dare sau luare de mită, primire de foloase necuvenite, trafic de influență, încercare de a determina mărturia mincinoasă, împiedicare a actului de justiție, deturnare de fonduri, propagandă naționalist-șovină, spălare a banilor, precum și infracțiunile prevăzute de legislația specială privind combaterea actelor de corupție.

Dacă ulterior acordării unei subvenții, are loc o condamnare definitivă pentru una din infracțiunile amintite în paragraful precedent, Institutul beneficiar este obligat să restituie suma primită în baza legii bugetare anuale, afară de cazul

în care persoana condamnată și-ar înceta activitatea în funcția respectivă de îndată ce hotărârea de condamnare a rămas definitivă.

Art. 22 Atât în cazul acceptării cât și în cel al respingerii cererii de subvenție, actul administrativ trebuie să fie motivat. În acest sens el va cuprinde:

- a) denumirea exactă a beneficiarului;
- b) felul subvenției (subvenție de bază sau subvenție pentru proiect);
- c) suma alocată;
- d) o expunere a scopului subvenției care să fie exact definit, astfel încât să permită verificarea îndeplinirii acestuia sau, după caz, a motivelor pentru care subvenția nu a putut fi acordată.

Împotriva actului de respingere a subvenției se poate face acțiune la instanța de contencios administrativ, pentru motive de legalitate și la Comisia pentru buget-finanțe a Camerei Deputaților, pentru motive de oportunitate. Hotărârile acestor instanțe vor fi obligatorii pentru Consiliul Național pentru institutele de teorie politică.

Art. 23 O copie a actului administrativ de alocare a subvenției, precum și o copie a cererii institutului beneficiar, vor fi trimise din oficiu Curții de Conturi care le va lua în evidență.

Art. 24 Subvențiile acordate pot avea următoarele destinații:

- a) cheltuieli materiale pentru întreținerea și funcționarea sediilor și altor imobile ale instituției beneficiare;
- b) cheltuieli de personal;
- c) cheltuieli în scopul popularizării activităților instituției beneficiare;
- d) cheltuieli privind organizarea și desfășurarea unor activități și proiecte conform scopurilor instituției beneficiare.
- e) cheltuieli de deplasare;
- f) cheltuieli pentru telecomunicații;
- g) cheltuieli în legătură cu cooperarea și schimbul de informații și opinii pe teme de interes comun cu instituții de profil asemănător din țară și străinătate;
- h) investiții în bunuri mobile și imobile necesare activității instituției beneficiare.

Art. 25 Subvenția va putea fi utilizată numai pentru cheltuielile care se fac în anul bugetar pentru care a fost acordată. Diferența rămasă necheltuită se va restitui la sfârșitul anului.

Art. 26 Subvențiile acordate potrivit prezentei legi sunt scutite de impozite și taxe.

Art. 27 Subvențiile de stat vor putea fi acordate numai Institutelor de teorie politică organizate și activând cu respectarea principiului autonomiei față de partidele politice care le-au înființat, astfel cum este prevăzut în art. 2 și 3 ale prezentei legi.

Prevederile paragrafului precedent nu împiedică acordarea de subvenții unor Institute legate organizatoric, financiar sau operațional de anumite partide politice, dacă există o suficientă autonomie față de acestea. O asemenea autonomie nu există, de exemplu, în cazurile în care :

- a) Membrii conducerii unui Institut beneficiar, în majoritatea lor, dețin în același timp funcții de conducere importante într-un partid politic;
- b) Institutul în cauză finanțează activități ale unui partid politic;
- c) Institutul în cauză se implică în mod activ în campanii electorale în sprijinul unui partid politic, altfel decât în calitate de consultant și implică în campaniile partidului respectiv prestigiul său, părând că acționează în nume propriu.

Art. 28 Institutele de teorie politică ce primesc subvenții conform prezentei legi nu vor putea efectua donații unor partide politice sau unor organizații teritoriale ale acestora.

Art. 29 Curtea de Conturi este abilitată să controleze respectarea prevederilor privind utilizarea subvențiilor de stat acordate în condițiile prezentei legi.

Art. 30 Institutele cărora le-a fost acordată o subvenție de stat vor prezenta Consiliului Național pentru Institutele de teorie politică, organism care a emis actul administrativ de alocare a subvenției, în termen de 3 luni de la sfârșitul anului bugetar, dovada de utilizare a subvenției în condițiile în care a fost obținută. Dovada va fi însoțită de raportul de control al instituției specializate care a efectuat verificarea contabilă anuală potrivit art. 15 de mai sus, în măsura în care acesta se referă la utilizarea subvenției.

Procedura dovezii de utilizare va fi reglementată prin dispoziții speciale ale Consiliului Național pentru Institutele de Teorie Politică.

Art. 31 Consiliul Național pentru Institutele de Teorie Politică va verifica imediat după primirea dovezii de utilizare dacă, conform acestei

dovezi, există motive justificate pentru o eventuală restituire a subvenției acordate. În acest sens se va verifica dacă:

- a) dovada de utilizare corespunde cerințelor care au fost stabilite în actul administrativ prin care s-a acordat subvenția;
- b) potrivit celor ce reies din dovada de utilizare și, după caz, din documentele care o însoțesc, subvenția a fost utilizată conform scopului pentru care a fost acordată;
- c) scopul urmărit prin acordarea subvenției a fost îndeplinit.

În măsura în care este necesar, Consiliul Național va putea cere informații suplimentare și va putea efectua verificări directe.

Dovezile privind utilizarea subvenției de stat și eventualele documente însoțitoare vor fi restituite beneficiarilor după efectuarea verificărilor.

Art. 32 Contractele de vânzare-cumpărare și donațiile, precum și succesiunile având ca obiect bunuri destinate funcționării Institutelor de teorie politică nu sunt supuse nici unui fel de taxe și impozite. Aceeași exceptare se aplică și bunurilor având o destinație similară care fac obiectul unor operațiuni de import-export.

Art. 33 Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din, cu respectarea prevederilor art. 76 alin () din Constituția României.

PREȘEDINTE

VALER DORNEANU

Această lege a fost adoptată de Senatul României în ședința din ..., cu respectarea prevederilor art. 76 () din Constituția României.

PREȘEDINTE

NICOLAE VĂCĂROIU